

KUTSESTANDARD

Ehituspuusepp, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Ehituspuusepp, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>Ehituspuusepp on oskustööline, kes töötab ehitus- või kinnisvara korrashoiu ettevõttes või puitkonstruktsioonide tööstusliku valmistamisega tegelevas ettevõttes.</p> <p>Ehituspuusepa peamised tööülesanded on puidust konstruktsioonelementide ja ehitusdetailide valmistamine ja monteerimine; puitkonstruktsioonidest seinte, vahelagede ja katuste ehitamine ja soojustamine, sageli ka taastamine ja ümberehitamine; ehitiste sise- ja väliselementide (uksed, aknad trepid jne) sobitamine ja paigaldamine.</p> <p>4. taseme Ehituspuusepp korraldab iseseisvalt oma töökoha ja vastutab oma tööülesannete kvaliteetse täitmise eest. Töökorraldusest lähtuvalt võib oma kutsealal juhendada ja nõustada vähem kogenud kolleege nende tavatöös.</p>
A.2 Tööosad
<p>A.2.1 Puitliidete valmistamine</p> <ol style="list-style-type: none"> Lihttaapliidete valmistamine Nael-, kruvi-, polt- ja naagelliidete valmistamine Terasdetailidega liidete valmistamine <p>A.2.2 Puitraketiste ehitamine ja paigaldamine</p> <ol style="list-style-type: none"> Taldmiku raketise ehitamine Posti raketise ehitamine Betoonvöö raketise ehitamine <p>A.2.3 Puitkarkass-seinte ehitamine</p> <ol style="list-style-type: none"> Hüdroisolatsiooni paigaldamine vundamendile Seinakarkasside ehitamine Puit- ja terassilluste paigaldamine Puitpostide paigaldamine siseruumidesse ja väliskeskkonda Isolatsioonimaterjalide paigaldamine Plaadistuse paigaldamine puitkarkass-seintele Kuivkrohvplaatidest mittekandvate seinte ehitamine <p>A.2.4 Puitvahelagede ehitamine</p> <ol style="list-style-type: none"> Puitalade paigaldamine Vekselduste tegemine Terastalade paigaldamine puitvahelakke Isolatsioonimaterjalide paigaldamine Plaadistuse paigaldamine Trepi paigaldamine <p>A.2.5 Katusekonstruktsioonide ehitamine</p>

1. Katusesõrestike monteerimine
2. Sarikate ja pennidega katuse ehitamine
3. Pärlinitega katuse ehitamine
4. Lamekatuse puitkonstruktsiooni ehitamine
5. Isolatsioonimaterjalide paigaldamine
6. Plaadistuse paigaldamine
7. Katusele aluskatte, tuulutusliistude, roovitise ja/või laudise paigaldamine
8. Räästaste ehitamine
9. Katuse läbiviikude tegemine

A.2.6 Puitkonstruktsioonide tööstuslik valmistamine

1. Puitdetailide ettevalmistamine
2. Sein-, katuse- ja vahelaeelementide tööstuslik valmistamine
3. Ogaplaatsõrestike (fermide) tööstuslik valmistamine

A.2.7 Puitkonstruktsioonide montaažitööd

1. Hüdroisolatsiooni paigaldamine vundamendile
2. Alasidepuude paigaldamine vundamendile
3. Sein-, vahelae- ja katuseelementide monteerimine
4. Puuduvate soojustus- ja isolatsioonimaterjalide ning plaadistuste paigaldamine
5. Hoone katmine tuuletõkkekangaga

A.2.8 Vooderdise paigaldamine

1. Roovitise paigaldamine
2. Sisemise voodrilaudise paigaldamine
3. Voodrilaudade paigaldamine

A.2.9 Avatäidete paigaldamine

1. Ajutiste avatäidete valmistamine ja paigaldamine
2. Katuseakende paigaldamine
3. Katuse- ja laeluukide paigaldamine
4. Akende ja uste paigaldamine

A.2.10 Leiliruumi ehitamine

1. Soojustus- ja niiskusesisolatsioonimaterjali paigaldamine
2. Sein- ja lae voodrilaudade paigaldamine
3. Lava ehitamine
4. Läbiviikude tegemine

A.2.11 Põrandate ehitamine

1. Laagidel laudpõrandate ehitamine
2. Ujuvate puitpõrandate ehitamine
3. Rullmaterjalist põrandate ehitamine

A.2.12 Muude välisrajatiste ehitamine

1. Terrassi ehitamine
2. Rõdu ehitamine
3. Puitaia ehitamine

A.2.13 Renoveerimistöde tegemine

1. Konstruktsioonide avamine objekti seisukorra hindamiseks
2. Karkass-seinte parandamine
3. Palkseinte parandamine
4. Põrandate ja vahelagede konstruktsioonide parandamine
5. Katusekonstruktsiooni parandamine

A.2.14 Troppimistöde tegemine

1. Materjalide peale- ja mahalaadimine, ladustamine ja paigaldamine
2. Mehitamata töteseadmete töö juhtimine

A.2.15 Energiatõhus ehitamine

A.2.16 Madalama kvalifikatsiooniga ehituspuseppade nõustamine ja juhendamine

1. Tööga seotud keskkonnariskide hindamine ja juhendatava nõustamine
2. Töö teostamisel ilmnenu vigade analüüsimise ja parandamise nõustamine
3. Ehituspuseppade juhendamine ja nõustamine tööülesannete täitmisel

Valitavad tööosad

A.2.17 Parapetile ja fassaadipindadele plekkdetailide paigaldamine

1. Pinna ettevalmistamine plekkdetailide paigaldamiseks
2. Plekkdetailide paigaldamine, kinnitamine ja tihendamine
3. Plekkdetailide töötlemine

A.2.18 Kaldkatusekatete paigaldamine

1. Katusekivide paigaldamine
2. Profiilpleki paigaldamine
3. SBS-katusekatete paigaldamine
4. Puidupõhiste katusekatete paigaldamine

A.2.19 Palkseinte ehitamine

1. Freespalkseinte ehitamine
2. Vertikaalsete postide paigaldamine
3. Katusekonstruktsiooni paigaldamine
4. Avatäidete paigaldamine palkseina

A.3 Töö keskkond ja eripära

Puusepatöö nõuab suurt füüsilist pingutust. Töö võib toimuda nii siseruumides kui ka õues, erinevatel kõrgustel ja muutuvates ilmastikutingimustes. Ehituspusepp peab järgima tööeeskirju, tervisekaitse- ja ohutusnõudeid. Töökeskkonnaga on seotud kõrgendatud mehaaniliste vigastuste tekkimise risk. Tervisekahjustusi võivad põhjustada ka tolm ja lenduvad keemilised ühendid ning seetõttu on kohustuslik kasutada kaitseriietust ja vahendeid.

A.4 Töövahendid

Ehituspusepa peamised töövahendid on erinevad mehaanilised (vasarad, saed, kirved, hõõvliid, peitlid jne) ja elektrilised (trellid, lihvimismasinad jne.) käsitööriistad, kuid kasutusel võivad olla ka suuremad tööstuslikud seadmed.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Ehituspusepa töö eeldab kohanemisvõimet erinevate töökeskkonna tingimustega (kõrgus, ilmastikuolud jne), koostöö- ja meeskonnatöö valmidust, rutiinitaluvust, keskendumisvõimet ning hoolikust. Vajalik on hea koordineerimine ja füüsiline vastupidavus.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

4. taseme ehituspuseppadena töötavatel inimestel on kas erialane kutseharidus ja reaalne töökogemus ehitusettevõttes või keskharidus ning reaalne töökogemus ehitusettevõttes.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Puusepp, ehituspusepp.

B-osa KOMPETENTUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Ehituspusepp, tase 4 kutse taotlemisel peavad olema tõendatud kõik kohustuslikud (B.2.1 – 2.16) ja kutset läbivad (B.2.20) kompetentsid.

Valitavate kompetentside (B.2.17 – 2.19) tõendamine 4. taseme kutse taotlemisel on vabatahtlik.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Puitliidete valmistamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Valmistab määratud aja jooksul ning ratsionaalseid töövõtteid kasutades lihtappliiteid, järgides etteantud tööjooniseid ning arvestades tehnoloogilisi ja kvaliteedinõudeid. Kasutab töö tegemiseks ettenähtud elektrilisi- ja mehaanilisi käsitööriistu. 2. Valmistab määratud aja jooksul ning ratsionaalseid töövõtteid kasutades nael-, kruvi-, polt- ja naagelliiteid, järgides etteantud tööjooniseid ning arvestades tehnoloogilisi ja kvaliteedinõudeid. Kasutab töö tegemiseks ettenähtud elektrilisi ja mehaanilisi käsitööriistu. 3. Valmistab määratud aja jooksul ning ratsionaalseid töövõtteid kasutades terasdetailidega puitliiteid, järgides etteantud tööjooniseid ning arvestades tehnoloogilisi- ja kvaliteedinõudeid. Kasutab töö tegemiseks ettenähtud elektrilisi ja mehaanilisi käsitööriistu. <p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) erinevaid puitliiteid, nende valmistamise ning toimimise põhimõtteid; 2) puitliidete kasutamisel valdkonnad ja otstarve ehitustöödel; 3) puitliidete valmistamisel kasutatavad tööriistad ja -vahendeid; 4) puitliidetes kasutatavad terasdetailid; 5) kinnituvahendite paigaldamisele kehtestatud reeglid; 6) puitliidetele esitatavad tehnoloogilised nõuded. 	
B.2.2 Puitraketiste ehitamine ja paigaldamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ehitab ja toestab ratsionaalseid töövõtteid kasutades nõuetekohaselt taldmiku raketise, järgides etteantud tööjooniseid ja pidades kinni lubatud tolerantsidest. Sooritab töö määratud aja jooksul ning minimaalse materjalikuluga. 2. Ehitab ja toestab ratsionaalseid töövõtteid kasutades nõuetekohaselt posti raketise, järgides etteantud tööjooniseid ja pidades kinni lubatud tolerantsidest. Sooritab töö määratud aja jooksul ning minimaalse materjalikuluga. 3. Ehitab ja toestab ratsionaalseid töövõtteid kasutades nõuetekohaselt betoonvöö raketise, järgides etteantud tööjooniseid ja pidades kinni lubatud tolerantsidest. Sooritab töö määratud aja jooksul ning minimaalse materjalikuluga. <p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) erinevad raketiste tüübid, nende eripära; 2) raketiste valmistamiseks kasutatavad materjalid; 3) raketiste paigaldamise ja toestamise põhimõtted. 	
B.2.3 Puitkarkass-seinte ehitamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Paigaldab tööjooniseid järgides määratud aja jooksul vundamendile hüdroisolatsiooni. Kasutab töö tegemiseks ratsionaalseid töövõtteid ning sobilikke tööriistu. 2. Ehitab tööjooniseid järgides määratud aja jooksul seinakarkassid. Kasutab töö tegemiseks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu. 	

3. Paigaldab tööjooniseid järgides määratud aja jooksul puit- ja terrassillused. Kasutab töö tegemiseks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.
4. Paigaldab tööjooniseid järgides määratud aja jooksul puitposte nii siseruumidesse kui ka väliskeskkonda. Kasutab töö tegemiseks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.
5. Paigaldab tööjooniseid järgides määratud aja jooksul karkassile soojustus- ja heliisolatsiooni materjalid ning auru- ja tuuletõkkematerjalid. Kasutab töö tegemiseks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.
6. Paigaldab tööjooniseid järgides määratud aja jooksul karkassile plaadistuse. Kasutab töö tegemiseks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.
7. Ehitab tööjooniseid järgides määratud aja jooksul mittekandvad seinad ja paigaldab vastavalt paigaldusjuhendile ning tööjoonistel märgitule kuivkrohvplaadid. Kasutab töö tegemiseks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.

Teadmised:

- 1) hüdroisolatsiooni eesmärk ja vajalikkus, hüdroisolatsiooni paigaldamisele kehtestatud nõuded;
- 2) erinevad ehitamise meetodid (ehitamine ehitusplatsil, tehases valmistatavatest elementidest ehitamine jne);
- 3) erinevaid seinu liigid (kandvad/mittekandvad, sise-/välisseinad jne), neile esitatavad nõuded;
- 4) erinevad sillused, nende paigaldamise viisid;
- 5) postide paigaldamiseks kasutatavad terasest liitedetailid;
- 6) erinevad soojustus- ja isolatsioonimaterjalid;
- 7) ehitusel kasutatavad plaadid (puidupõhised plaadid, kipsplaadid, tsementkiudplaadid jne), nende omadused, kasutuspiirangud ja paigaldamise tehnoloogiad;
- 8) kipskarkass-seinte ehitamise tehnoloogia.

B.2.4 Puitvahelagede ehitamine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Paigaldab tööjooniseid järgides määratud aja jooksul puittalad. Kasutab töö tegemiseks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.
2. Teeb tööjooniseid järgides määratud aja jooksul vekseldused. Kasutab töö tegemiseks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.
3. Paigaldab tööjooniseid järgides vahelakke terastalad. Kasutab töö tegemiseks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.
4. Paigaldab tööjooniseid järgides määratud aja jooksul vahelakke soojustus- ja heliisolatsioonimaterjalid ning auru- ja tuuletõkkematerjalid. Kasutab töö tegemiseks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.
5. Paigaldab tööjooniseid ja paigaldusjuhendeid järgides määratud aja jooksul põrandale ja lakke plaadistuse. Kasutab töö tegemiseks ratsionaalseid töövõtteid ja vajalikke tööriistu.
6. Monteerib vastavalt koostejoonistele trepidetailidest trepi ja paigaldab selle.

Teadmised:

- 1) erinevad soojustus- ja isolatsioonimaterjalid;
- 2) ehitusel kasutatavad plaadid (puidupõhised plaadid, kipsplaadid, tsementkiudplaadid), nende omadused, kasutuspiirangud ja paigaldamise tehnoloogiad;
- 3) teras- ja puittalade liited;
- 4) terasest liitedetailide kasutusviisid vekselduste tegemisel.

B.2.5 Katusekonstruktsioonide ehitamine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Monteerib tööjooniseid järgides katusesõrestikud. Kasutab töö tegemiseks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.
2. Ehitab tööjooniseid järgides sarikate ja pennidega katuse, kasutades selleks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.
3. Ehitab tööjooniseid järgides pärlinitega katuse, kasutades selleks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.
4. Ehitab tööjooniseid järgides lamekatuse puitkonstruktsiooni, kasutades selleks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.
5. Paigaldab tööjooniseid järgides määratud aja jooksul soojustus- ja heliisolatsioonimaterjalid ning auru- ja tuuletõkkematerjalid, kasutades selleks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.
6. Paigaldab tööjooniseid ja tootjapoolseid paigaldusjuhendeid järgides konstruktsioonile plaadistuse, kasutades selleks ratsionaalseid töövõtteid ja vajalikke tööriistu.
7. Paigaldab määratud aja jooksul ja katusekatte paigaldamise juhendit ja/või tööjooniseid järgides katusele aluskatte, tuulutusliistud, roovitise ja/või laudise. Kasutab töö tegemisel ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.

<p>8. Ehitab tööjooniseid järgides räästad, kasutades selleks vajalikke tööriistu.</p> <p>9. Teeb tööjoonist järgides katusele vajalikud läbiviigud (korstnad, luugid, ventilatsioonitorud jne).</p>	
<p>Teadmised:</p> <p>1) erinevad katusekonstruktsioonid, nende ehitamise eripärad ja nõuded;</p> <p>2) erinevad katusekattematerjalid, nende paigaldamise tehnoloogiad;</p> <p>3) erinevad soojustus- ja isolatsioonimaterjalid;</p> <p>4) ehituses kasutatavad plaadid (puidupõhised plaadid, kipsplaadid, tsementkiudplaadid), nende omadused, kasutuspõhimõte ja paigaldamise tehnoloogiad;</p> <p>5) erinevad räästaste konstruktsioonid;</p> <p>6) korstna läbiviikude tegemisele kehtestatud tuleohutusnõuded.</p>	
B.2.6 Puitkonstruktsioonide tööstuslik valmistamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. Valmistab määratud aja jooksul ja tootejooniseid järgides ette puidust tooteid (sarikad, liimpuittalad, liimpuitpostid jne).</p> <p>2. Valmistab määratud aja jooksul, tootejooniseid ja spetsifikatsioone järgides sein-, katuse- ja vahelaelemente, kasutades selleks vajalikke tööriistu.</p> <p>3. Valmistab määratud aja jooksul, tootejooniseid ja spetsifikatsioone järgides ogaplaatsõrestikke, kasutades selleks vajalikke seadmeid.</p>	
<p>Teadmised:</p> <p>1) sein- ja vahelaelementide tööstusliku tootmise tehnoloogiad;</p> <p>2) tööstuslike seadmete (saed, töölaud, fermipress jne) tööpõhimõtted;</p> <p>3) detailide mõõtusaagimise põhimõtted.</p>	
B.2.7 Puitkonstruktsioonide montaažitööd	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. Paigaldab määratud aja jooksul tööjooniseid järgides vundamendile hüdroisolatsiooni, kasutades selleks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.</p> <p>2. Paigaldab montaažijooniseid järgides vundamendile alasidepuud.</p> <p>3. Monteerib määratud aja jooksul vastavalt montaaži- ja sõlmede joonistele sein-, vahelae- ja katuseelementid, kasutades selleks ratsionaalseid töövõtteid ning vajalikke mehhanisme ja tööriistu.</p> <p>4. Paigaldab elementide liitekohtadele puuduvad soojustus- ja isolatsioonimaterjalid ning plaadistused.</p> <p>5. Vajadusel paigaldab hoone välisseintele tuuletõkkekanga.</p>	
<p>Teadmised:</p> <p>1) hüdroisolatsiooni eesmärk ja sellele esitatavad nõuded;</p> <p>2) alasidepuudena kasutatavale materjalile ning kinnitustele kehtestatud ehituslikud nõuded;</p> <p>3) oskus lugeda toote tehnilist dokumentatsiooni (elementide montaaži järjekord);</p> <p>4) erinevad soojustus- ja isolatsioonimaterjalid;</p> <p>5) ehituses kasutatavad plaadid (puidupõhised plaadid, kipsplaadid, tsementkiudplaadid), nende omadused, kasutuspõhimõte ja paigaldamise tehnoloogiad.</p>	
B.2.8 Vooderdise paigaldamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. Paigaldab vastavalt välisvooderdise tüübile (vertikaal- või horisontaallaudis) roovitise, kasutades selleks sobilikke tööriistu.</p> <p>2. Paigaldab määratud aja jooksul sisemise voodrilaudise vastavalt tööjoonistele, kasutades selleks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke tööriistu.</p> <p>3. Paigaldab voodrilauad ja teeb vajalikud voodriliited, kasutades selleks sobilike tööriistu.</p>	
<p>Teadmised:</p> <p>1) erinevad vooderdise liigid, nende paigaldamise tehnoloogiad;</p> <p>2) roovituse paigaldamise eripärad (sõltuvalt voodrilaudade paigaldussuunast).</p>	
B.2.9 Avatäidete paigaldamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. Valmistab ja paigaldab lähtuvalt vajadusest ajutised avatäited.</p> <p>2. Paigaldab tööjoonist ja tootjapoolset paigaldusjuhendit järgides katuseaknad.</p>	

<p>3. Paigaldab lähtudes tööjoonist ja tootjapoolset paigaldusjuhendit järgides katuse- ja laeluugid.</p> <p>4. Paigaldab tööjooniseid järgides ning paigaldusnõudeid silmas pidades määratud aja jooksul aknad ja ukсед.</p>	
<p>Teadmised:</p> <p>1) erinevatest materjalidest avatäidete paigaldamine erinevatesse seinatüüpidesse (puit, kivi, raudbetoon, teras);</p> <p>2) oskus lugeda tööjooniseid.</p>	
B.2.10 Leiliruumi ehitamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. Paigaldab leiliruumi spetsiifikast tulenevaid nõudeid arvestades vajalikud isolatsioonimaterjalid.</p> <p>2. Paigaldab leiliruumi spetsiifikast tulenevaid nõudeid arvestades voodrilauad.</p> <p>3. Ehitab vastavalt etteantud joonisele lava, kasutades selleks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke materjale.</p> <p>4. Teeb tööjoonist järgides vajalikud läbiviigud.</p>	
<p>Teadmised:</p> <p>1) erinevad soojustus ja isolatsioonimaterjalid;</p> <p>2) leiliruumi ehitamisele kehtivad tuleohutusnõuded;</p> <p>3) voodrilaudade ja tuulutusliistude saunaruumi paigaldamise reeglid;</p> <p>4) leiliruumi ehitamiseks kasutatavale puitmaterjalile (puiduliigid, immutusvahendid jms töötlus) esitatud nõuded;</p> <p>5) lava ehitamiseks kehtivad soovituslikud mõõdud.</p>	
B.2.11 Põrandate ehitamine	EKR tase 3
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. Paigaldab laagid ja isolatsioonimaterjalid ning ehitab laudpõranda, kasutades selleks nõuetele vastavat materjali.</p> <p>2. Paigaldab materjali paigaldusjuhendit järgides põrandale aluskatte ning sellele põrandalauad või parketi.</p> <p>3. Paigaldab materjali tootjapoolset paigaldusjuhendit järgides põrandale PVC või tekstiilkatted.</p>	
<p>Teadmised:</p> <p>1) põrandate ehitamisel kasutatavatele materjalidele kehtestatud kvaliteedinõuded;</p> <p>2) puitpõrandate ehitamise erinevad tehnoloogiad;</p> <p>3) rullmaterjalide paigaldamise tehnoloogiad;</p> <p>4) puitpõranda viimistlemiseks kasutatavad vahendid (vahad, poleerid, lakid, õlid jne).</p>	
B.2.12 Muude välisrajatiste ehitamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. Ehitab etteantud aja jooksul vastavalt tööjoonistele terrassi koos piirete ja tõusuteedega, kasutades selleks vajalikke tööriistu.</p> <p>2. Ehitab vastavalt tööjoonistele rõdu koos piiretega.</p> <p>3. Ehitab puitaia vastavalt etteantud tööjoonistele.</p>	
<p>Teadmised:</p> <p>1) terrassi, rõdu ja puitaia ehitamiseks sobilikud materjalid (puiduliigid, sobilikud kinnitusvahendid)</p> <p>2) erinevad puidukaitsevahendid;</p> <p>3) terrassi ja rõdu ehitamise tehnoloogiline protsess ja kehtivad nõuded.</p>	
B.2.13 Puitkonstruktsioonide renoveerimine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. Avab renoveeritavad konstruktsioonid nende seisukorra hindamiseks, tagades samal ajal konstruktsiooniosa stabiilsuse. Hindab olukorra vastavust renoveerimise projektlahendusele, mittevastavuse korral teavitab oma vahetut juhti.</p> <p>2. Parandab karkass-seina, tagades samal ajal nõuetele vastava konstruktsiooniosa stabiilsuse, vastutab konstruktsioonide säilimise ja ohutuse eest.</p> <p>3. Parandab või vajadusel asendab renoveerimist vajavad pinnakatted (sise- ja välisvooderdis, puidust ja puidupõhised põranda- ja katusekattematerjalid jne).</p>	
<p>Teadmised:</p> <p>1) ehitise projektdokumentatsioon, tehnilised joonised;</p> <p>2) puiduliigid, puitliidete tüübid;</p> <p>3) üldteadmised ehitusmaterjalidest ja nende omadustest;</p> <p>4) üldteadmised puidukahjustustest.</p>	

B.2.14 Troppimistööde tegemine	EKR tase 3
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Haagib tõstetropptidega tööks vajalikud materjalid ja juhendab käemärkide abil kraanajuhi tööd, järgides tööohutusnõudeid. Ladustab materjalid selleks ettenähtud kohta. 2. Juhib materjalide ladustamisel ja teisaldamisel mehitamata tõsteseadet, järgides tööohutusnõudeid ja etteantud tööjuhiseid. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lastide haardevahendid; 2) tõstetööde teostamise eripärad sõltuvalt tõsteseadmest; 3) troppimistöodel kehtivad ohutusnõuded; 4) troppimistöodel kasutatav signaalmärgistik. 	
B.2.15 Energiatõhus ehitamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Enne töö alustamist valmistab ette nõuetele vastava töökoha, pidades silmas energiasäästu põhimõtteid. 2. Teostab omal kutsealal kõiki tööosasid, rakendades sealjuures baasteadmisi energiatõhususest. Arvestab oma tööülesandeid täites ehitustegevuse energiakulukusega ning kasutab tööks vajaminevaid energiaallikaid (elekter, vesi, valgustus, soojapuhurid jne) sihipäraselt ja säästlikult. 3. Valib energiatõhususe nõudeid ja oma eriala spetsiifikat silmas pidades ning talle antud volituste piires sobilikud materjalid (ehitusmaterjalid, kinnitusvahendid, muud abivahendid jne). 4. Valib energiatõhususe nõudeid ja oma eriala spetsiifikat silmas pidades tööülesande sooritamiseks õige tehnoloogia ja sobilikud töövõtted. Rakendab võimalusel oma kutseala ehitustööde tegemisel kvaliteedi ja kuluefektiivsuse tagamiseks sobilikke moodulmõtude süsteeme (materjalide mõõdud, karkassi samm jne). 5. Teeb vajalikud tööd energiatõhususe parandamiseks oma kutseala piires. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) energiatõhususe üldmõisted ja nende tähendused, energiatõhusust mõjutavad tegurid; 2) peamised energiaallikad Eestis (sh taastuvad energiaallikad); 3) ehitustööde kvaliteedinõuded ja nende mõju energiatõhususele; 4) piirete soojusjuhtivust ja hoone energiatarbimist mõjutavad tegurid (sh ehitusmaterjalide ja ehitustoodete omadused); 5) mitmesugused tehnosüsteemid, nende mõju hoone energiatõhususele; 6) võimalused hoonete energiatõhususe parendamiseks; 7) töökultuuri mõju ehitustegevuse energiakulule; 8) ilmastikutingimuste mõju hoonete välispiiretele; 9) käitumisharjumuste mõju energiakulule hoonete ekspluateerimisel. 	
<p>Kompetents on välja töötatud Buildest projekti raames.</p>	
B.2.16 Madalama kvalifikatsiooniga ehituspuseppade nõustamine ja juhendamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nõustab madalama kvalifikatsiooniga ehituspuseppa tööga kaasneda võivate keskkonnariskide määratlemisel ja hindamisel ning nende maandamiseks vajalike abinõude valikul, juhindudes töötervishoiu ja tööohutuse nõuetest. 2. Nõustab madalama kvalifikatsiooniga ehituspuseppa töö käigus ilmnunud vigade analüüsimisel ja nende parandamiseks vajalike abinõude valikul. Lähtub oma soovitustes etteantud tööülesandest, materjalide ja pindade omadustest, õigete töövahendite, -võtete ja tehnoloogia valikust ning kehtivatest kvaliteedinõuetest. 3. Juhendab ühe puusepa või puuseppade väikese töögrupi tööd. Vastutab etteantud tööülesannete täitmise, õigete töövahendite, -võtete ja tehnoloogia valiku ning töötervishoiu ja tööohutuse nõuetest kinnipidamise eest. 	
<p>Hindamismeetod(id): Praktiline töö, suuline küsitlus/intervjuu (kasutatav tõendusmaterjal: nt tööalase tegevuse hinnang), kirjalik eksam.</p>	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Valitavate kompetentside (B.2.17 – 2.19) tõendamine 4. taseme kutse taotlemisel on vabatahtlik.

B.2.17 Parapetile ja fassaadipindadele plekkdetailide paigaldamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Valmistab projekti või tööjoonist järgides ja esitatud nõudeid arvestades pinna ette plekkdetailide paigaldamiseks. 2. Paigaldab, kinnitab ja tihendab määratud aja jooksul ning projekti või tööjoonist järgides ja valmistus- ning paigaldusnorme (nt plekkdetailide kalded, ülekatted, ülespöörded, veenina pikkused) arvestades lihtsamad plekkdetailid (nt aknaplekid, parapetiplekid) ja keerulisemad plekkdetailid (nt kumer- ja nurkdetailid). 3. Vajadusel töötleb plekkdetailide (nt aknaplekid, parapetiplekid) kohapeal, juhindudes tööjoonisest, materjali omadustest ja tegelikust olukorrast kohapeal. Kasutab selleks ratsionaalseid töövõtteid ja sobilikke töövahendeid. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) plekkdetailide töötlemisviisid; 2) plekkdetailide paigaldusnõuded. 	
B.2.18 Kaldkatusekatete paigaldamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Paigaldab määratud aja jooksul tööjooniseid ja tootjapoolset paigaldusjuhendit järgides kiviroovid ja katusekiivid. 2. Paigaldab määratud aja jooksul tööjooniseid ja tootjapoolset paigaldusjuhendit järgides plekiroovid ja profiilpleki. 3. Paigaldab määratud aja jooksul materjali tootjapoolset paigaldusjuhendit järgides SBS-katusekatted. 4. Paigaldab puidupõhised katusekatted (sindel-, kimm-, laast- ja laudkatuse). 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) erinevate katusekattematerjalide töötlemisviisid; 2) erinevate katusekattematerjalide paigaldusviisid, neile esitatavad nõuded. 	
B.2.19 Palkseinte ehitamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ehitab tööjooniseid järgides tehases ettevalmistatud palkidest seinad. 2. Paigaldab vertikaalsed postid, kasutades selleks sobivaid terasest liitedetailide. 3. Paigaldab tööjooniseid järgides pärilindid ja sarikad, kasutades selleks sobivaid terasest liitedetailide. 4. Paigaldab tööjooniseid järgides aknad ja ukSED, arvestades palkseina vajumisi. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) palkide paigaldamise tehnoloogia; 2) puidu omaduste muutumine palkmaja ehitamisel (kuivamiskahanemine); 3) palkmaja ehitamisel kasutatavad eripärased liitedetailid. 	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.20 Ehituspusepp, tase 4 kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>Ehituspusepa üldised läbivad kompetentsid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Puusepp, tase 4 järgib asjakohaseid tööjuhiseid, materjalide tootjate poolt ettenähtud tehnoloogiaid ja etteantud kvaliteedinõudeid. 2. Vältimaks tööõnnetusi ehitusobjektidel, järgib puusepp nii töö planeerimisel, töökoha ettevalmistamisel, tööprotsessi käigus kui ka töökoha korrastamisel rangelt töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid ning arvestab teiste inimeste ja keskkonnaga enda ümber. 3. Õnnetusjuhtumi korral annab vältimatut abi, kutsub professionaalse abi ja teatab õnnetusjuhtumist objektijuhile või tööandjale. 4. 4. taseme ehituspusepp määratleb projektist lähtuvalt tööga kaasneda võivad keskkonnariskid ning võtab kasutusele abinõud nende maandamiseks. Ta sorteerib jäätmeid, juhindudes taaskasutusest ja järgides jäätmekäitluseeskirja nõudeid. 5. Ehituspusepana töötav isik on avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös, jagab teistega kogu vajalikku ja kasulikku informatsiooni ning tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel. Ta tahab, oskab ja julgeb esitada ning kaitsta argumenteeritult oma seisukohti. Selle taseme ehituspusepp omab vajalikke teadmisi ja oskusi madalama tasemega ehituspusepa juhendamiseks. 6. Ta planeerib oma tööd pikemaajaliselt, täidab võetud kohustusi ja saavutab tööeesmärgid määratud aja jooksul. Analüüsib tagasisidet, võtab vastu asjakohaseid otsuseid ja vastutab tehtud otsuste täitmise eest. 	

7. Ehituspuusepp arvestab oma tööd tehes ka samal objektil teisi töid teostavate töövõtjatega.
8. Ehituspuusepp, tase 4 on võimeline iseseisvalt kohanema muutuvate tööoludega, oskab leida ja analüüsida asjakohast teavet oma tööülesannete teostamiseks, määratleda, sõnastada ja lahendada probleeme.
9. Ta oskab hinnata tööeesmärkide saavutamiseks kaasnevaid riske (ohutus, kvaliteet, tähtsused jne). Ebaõnnestumise korral hindab 4. taseme puusepp olukorda ja kohandab oma käitumist vastavalt sellele.
10. Ta töötab sihikindlalt ja omab tahet oma erialal töötada, analüüsib oma tugevusi ja nõrkusi, kavandab oma tulevikku ja sellest tulenevalt otsib võimalusi enesearendamiseks ja karjääris edasi liikumiseks. Osaleb kutsealases täiendõppes.
- Ehituspuusepa kutsespetsiifilised läbivad kompetentsid:
11. 4. taseme ehituspuusepp koostab endale isikliku tööplaani, juhindudes tööaja arvutamise ning riskide hindamise tulemustest. Vajadusel juhendab selle taseme puusepp ka madalama tasemega puusepa tööd.
12. Ehituspuusepp, tase 4 korraldab platsil nõuetekohase töökoha: ta paigaldab töölava ning lähtuvalt objekti eripärasest ehitab tööohutusnõudeid ja paigaldusjuhendeid järgides ka vajalikud tõusuteed, redelid ja piirded. Ühtlasi tagab ta töökoha korrashoiu, vastutades muuhulgas selle eest, et materjali ladustamine toimiks reeglitepäraselt ning säiliks vajalikud käiguteed. Etteantud töö iseloomust juhindudes valib ta välja töö tegemiseks sobivad töövahendid ja -võtted ning veendub töövahendite ja seadmete korrasolekus ja ohutuses.
13. Töö planeerimiseks määratleb ehituspuusepp tööjoonistelt vajalikud lähteandmed ja arvutab määratud aja jooksul tööks vajaliku materjalikulu ja tööaja.
14. Ta teeb asjakohaseid mõõteriistu ja mõõtmismeetodeid kasutades tööks vajalikud mõõdistused ja märketööd, juhindudes etteantud tööjoonisest ning tagades nõuetekohase mõõtmistäpsuse.
15. Ehituspuusepp kasutab kõiki töövahendeid ja seadmeid heaperemehelikult, -korrastab ja puhastab oma töös kasutatavaid töövahendeid, seadmeid ja kaitsevahendeid regulaarselt, järgides nende kasutus- ja hooldusjuhendeid.

Teadmised:

- 1) ettevõtluse alused;
- 2) üldehitustöödel kehtivad tööohutuse reeglid;
- 3) üldteadmised esmaabi andmisest;
- 4) ehitustöödel kehtivad jäätmekäitluse ja keskkonnaohutuse nõuded;
- 5) puusepatöökäitluseks vajalikud elektrilised ja mehaanilised töövahendid, nende käsitlemise põhimõtted;
- 6) puusepatöökäitluseks vajalikud mõõteriistad (nt nivelliir, mõõdulatt, lood, mõõdulint);
- 7) ehituspuusepa peamised töövõtted;
- 8) tööjooniste lugemine ja teha nende põhjal erinevate arvutuste tegemine (pindala-, mahu- ja kuluarvestuse meetodid jne);
- 9) ehituspuusepa tööle kehtivad kvaliteedinõuded.

Hindamismeetod (id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	22-06052019-6.4/8k
2. Kutsestandardi koostajad	Indrek Peterson, Eesti Ehitusettevõtjate Liit Tõnu Peipman, Inseneribüroo Printsiiip OÜ Aare Latserus, Q-Haus Baltic OÜ Sven Mäe, Tallinna Ehituskool
3. Kutsestandardi kinnitaja	Arhitektuuri, Geomaatika, Ehituse ja Kinnisvara Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	22
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	06.05.2019
6. Kutsestandard kehtib kuni	05.05.2022
7. Kutsestandardi versiooni number	8
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7115 Puusepad

9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Carpenter, level 4
Norra keeles	snekker
Rootsi keeles	snickare
Saksa keeles	Zimmermann
Soome keeles	kirvesmies, timpuri
Vene keeles	плотник
C.3 Lisad	